Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 200. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 21, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 21-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 200. РІК CII.

Л. КУЧМА ПРИЛІТАЄ ДО НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк (О. К.). — Згідно із інформаціями, що їх отримали представники української преси від постійного представника України до ООН Анатолія Зленка 17-го жовтня, Президент Леонід Кучма прибуває до Ню Йорку в суботу 21-го жовтня і буде тут до вівтірка 24-го жовтня. Його перебування має дуже повну програму, в осередку якої стоїть його слово, як другого з черги після Президента ЗСА Билла Клінтона на 50-ій сесії Генеральної асамблеї ООН в неділю 22-го жовтня у ранніх годинах. Слово Л. Кучми започаткує загальнополітичну дискусію після вступного слова президента Генеральної асамблеї ООН, генерального секретаря ООН і Президента ЗСА і це особлива честь, для України.

Л. Кучма

Крім урочистого засідання Л. Кучма, як інформує А. Зленко, візьме участь у заходах для провідників держав, організованих посадником Ню Йорку Рудолфом Джуліяні у Міжнародному фінансовому центрі в суботу, 21-го жовтня, генеральним секретарем ООН Б. Бут-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА СТАЛА ПОВНОПРАВНИМ ЧЛЕНОМ РЕ

Київ (УНІАР). — У середу, 18-го жовтня, у Страсбурзі відбулося засідання Комітету міністрів Ради Европи, на якому одностайно ухвалено резолюцію із запрошенням до України стати 37-им членом РЕ. Про це повідомив міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко у ході урочистого засідання в Національній Опері України з нагоди 50-річчя ООН.

В урочистостях взяли участь Президент України Леонід Кучма, голова Верховної Ради України Олександер Мороз та інші високі урядові особи, а також представники дипломатичного корпусу, акредитовані в Україні.

У своїй доповіді Г. Удовенко наголосив на тому, що ООН поєднує цей ювілей з необхідністю переоцінки таких важливих понять, як національна, міжнародна та універсальна безпека. Г. Удовенко заявив, що Україна твердо дотримується того, щоб спірні питання розв'язувати мирними методами.

З привітальним словом до зібрання виступив Стівен Бравн, представник ООН в Україні. Він зачитав послання генерального секретаря ООН Бутроса Бутроса Галі до народу України, в якому генеральний секретар наголосив, що як держава-засновник ООН, Україна бере активну участь у діяльності цієї міжнародної організації.

Л. Кучма вручив почесні нагороди українським дипломатам за плідну участь у діяльності ООН.

Зникли полонені французькі летуни

Баня Лука, Боснія і Герцеговина. — У середу, 18-го жовтня, лідер боснійських сербів д-р Радован Караджіч повідомив засоби масової інформації, що два французькі летуни, яких боснійські серби зістрілили над Боснією, пропали безслідно. Р. Караджіч заявив, що летунів „схопили з лікарні, де їх лікували" або кримінальні злочинці з надією на можливість викупу або військовики боснійського уряду. Він не подав жодних інших подробиць, одначе ніхто не вірить, щоб вояки боснійського уряду могли просякнути так далеко в запілля ворога і з лікарні викрасти двох пацієнтів.

На пресовій конференції тут у цій твердині боснійських сербів Р. Караджіч сказав, що „видав гострий наказ негайно дослідити цю справу, але покищо немає успіхів".

Міністер закордонних справ Франції, який якраз був у Београді, що він не має ніякої вістки про цих двох летунів. Їх обидвох боснійські серби захопили, коли 30-го серпня зістрілили їхній реактивний винищувач типу „Міраж 2000" над місцевістю Пале на початку налетів НАТО на позиції боснійських сербів. Налети мали за мету примусити боснійських сербів відтягнути важку зброю з околиць боснійської столиці Сараєва.

ІСЛЯМІСТИ ОПРИЛЮДНИЛИ УЛЬТИМАТ ФРАНЦІЇ

Париж. — Французька влада дістала список вимог від так званих Озброєних альжирських мусульманських груп. Ці вимоги оприлюднила арабська газета „Ашгарк аль-Авсат", яка виходить у багатьох країнах західнього світу.

Отже, Париж повинен скасувати призначену на найближчі дні у Ню Йорку зустріч президента Жака Ширака з президентом Альжиру Ляміном Зеруалем. Іслямісти також вимагають, щоб Франція негайно припинила будь-яку допомогу для Альжиру, зірвала з ним дипломатичні стосунки і виступила проти виборів альжирського президента, оскільки кандидує на цей пост один тільки Л. Зеруаль.

Водночас у Франції широкого розповсюдження набула заява забороненого в Альжирі Ісламського фронту порятунку. Автори заяви остерігають, що нові вибори в Альжирі приведуть „до загострення політичної конфронтації як в Альжирі, так і за його межами".

Вибори в Альжирі призначені на 16-го листопада. Французький уряд покищо не прокоментував згаданих мусульманських документів, однак предстник кабінету міністрів Франсуа Барон заявив, що президент Ж. Ширак у своїй зустрічі з Л. Зеруалем не мав наміру підтримувати якусь одну сторону альжирського протистояння.

В середу, 17-го жовтня, газета „Парізієн" вийшла зі заголовком на першій сторінці: „Париж боїться!" Ці слова засвідчують, яка тепер атмосфера панує у французькій столиці, де вже два з половиною місяці вибухають бомби. Останньою терористичною акцією став вибух у паризькій підземці у вівторок, 17-го жовтня, а наступного дня, в середу, поліціянти знайшли на тій самій лінії підземки нову бомбу. Влада вже не сумнівається, що за всіма акціями стоять альжирські фундаменталісти, які в такий спосіб протестують проти підтримки Парижем військового режиму на їхній батьківщині.

Французьке міністерство закордонних справ попросило громадян Франції, які проживають в Альжирі, повернутися додому, якщо їхня присутність на альжирській території не є конечною.

Для охорони вулиць і станцій підземок уряд додатково прислав 12,000 поліціянтів і 2,500 вояків.

В УКРАЇНІ ПРИПИНЕНО ВИКОНАННЯ СМЕРТНОЇ КАРИ

Київ (Р. Р.). — Тут 17-го жовтня відбулася зустріч неурядових організацій України з делегацією Комітету з питань прав людини і права Парляментської асамблеї Ради Европи.

Міністер юстиції Сергій Головатий під час зустрічі повідомив, що в Україні смертні вироки тимчасово припиняться. Їх виконання зупинено з вересня 1995 року.

Голова парляментарної комісії прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Володимир Буткевич сказав, що „політичне керівництво країни уже давно готове до заборони смертної кари", але перешкодою на цьому шляху є внутрішня політична ситуація.

Як відомо, при вступі України до Ради Европи, серед інших вимог, була також і заборона смертної кари.

Пристрасті в урядових колах України не вщухають

Київ (Р. Р.). — Президент України Леонід Кучма після затвердження Верховною Радою межі мінімальної платні, сказав, що найпростіші підрахунки показують, „що закон підриває всю фінансову систему України". За його словами, підвищення заробітної платні повинно бути паралельним до поліпшення показників у промисловості і сільському господарстві. „Все повинно оцінюватися тільки через результати праці... Тому прийняття цього закону на фоні тієї ситуації, яка існує в економіці сьогодні, я не можу назвати інакше, як провокацією", — сказав Президент.

Голова Верховної Ради України Олександер Мороз на сесії парляменту 17-го жовтня сказав: „Не треба спекулювати фактом прийняття Верховною Радою постанови про вартісну межу малозабезпечення в Україні". Заяву Кабінету Міністрів О. Мороз назвав „поспішною" і зазначив, що останнє зростання курсу доляра та цін спричинене не діями парляменту, але в уряді ніхто за це не покараний. На думку голови Верховної Ради. Уряд має шукати неемісійні джерела виконання постанови парляменту про мінімальну платню.

Прем'єр-міністер України Євген Марчук зазначив, що до кінця року на заробітню платню для бюджетних ус-

(Закінчення на стор. 3)

Отримали свій газ

Івано-Франківщина (Р. Р.). — Тут у селі Богородичин, Коломийського району, віддано в ужиток струмківсько-черемхівське газове родовище. Кожна з двох діючих скважин дає по 300,000 кубічних метрів газу на добу. Газ добувається з порівняно невеликої глибини і, за висновками фахівців, його може вистачити на 40 років.

Місцева влада плянує будівництво газопроводу до Богородичина та Отинії, а також починають забезпечувати газом і Коломию.

Закінчується будівництво газового центру і в сусідньому селі Пилипи, де із 17 скважин передбачається отримувати по 500,000 кубічних метрів газу з кожної. Отож коломийчани мають нагоду незабаром зовсім відмовитися від газу, що надходить з Уренгою.

Польська й українська амбасади протестують

Вашінгтон. — Виступаючи 10-го жовтня на плянарній сесії Сенату з питань европейської безпеки, сенатор Кей Б. Гачинсон навела як приклад "потенційних гарячих точок" у регіоні "тривалі прикордонні розбіжності між Польщею й Україною".

У зв'язку з цим амбасада України й амбасада Польщі у ЗСА підготували спільну заяву, в якій твердо й категорично ствердили, що між згаданими країнами нема жодних прикордонних розбіжностей. Це записано зокрема в угоді про добросусідство, дружні стосунки і співробітництво між Україною й Польщею від 18-го травня 1992 року і підтверджено в дальших міждержавних документах.

Польща була першою країною світу, що визнала державну незалежність України, і так само рішуче Польща підтримала цього року вступ України до Ради Европи. Обидві країни є активними членами програми НАТО "Партнерство для миру". Уряди Польщі та України добре розуміють важливість їхніх добросусідських відносин для безпеки в Европі і вважають заяви про "прикордонні розбіжності" між обома країнами цілком безпідставними.

Затверджено нового генерального прокурора України

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 17-го жовтня, Президент України Леонід Кучма звернувся з поданням до Верховної Ради України про звільнення з посади генерального прокурора України Владислава Дацюка, у зв'язку з поданою ним заявою. Подання Президента базується на статті 17 конституційного договору. На пост генерального прокурора Президент Кучма запропонував кандидатуру Григорія Ворсінова, який понад п'ять років був прокурором Дніпропетровської области.

Г. Ворсінов народився 1935 року у Воронезькій області, Росія, у 1961 році закінчив Саратовський юридичний інститут.

Парляментарна комісія з питань боротьби зі злочинністю, очолювана Григорієм Омельченком, не підтримала кандидатури Г. Ворсінова, вважаючи, що Г. Ворсінов, який є приятелем Л. Кучми з Дніпропетровщини, не зможе бути неупередженим на цьому пості під впливом певних політичних сил. Верховна Рада, однак, 203-ма голосами проти 30 затвердила Г. Ворсінова генеральним прокурором України.

В Ґарден Стейт Артс Центрі пройшов XXI-ий український фестиваль

Голмдел, Н. Дж. (Г. Колесса). — Перенесення дати Українського фестивалю в Ґарден Стейт Артс Центрі із червня на вересень змінило в деякій мірі його настрій, зумовлений не тільки погодою, але й відсутністю студіюючої частини молоді, яка влітку має більше часу на відвідання подібного роду подій. Причина зміни дати фестивалю — в уникненні спеки. Тому відвідувачі, хоч їх цього року було значно менше, мали нагоду справді насолодитися прохолодним чистим повітрям „стейту горбів".

Гурт „Дивоцвіт" зі Львова. (Фото Г. Колесси).

Від самого ранку на спортових площах розпочалися змагання мужчин, жінок і юнаків з футболу і відбиванки, а згодом під відкритим небом зазвучала музика — почала свій виступ оркестра „Воля" з Ню Йорку. Яскраві костюми та традиційні українські ритми уквітчали виступи „Танцюристів СУМА" з Йонкерсу, Н. Й., та учасників танцювального ансамблю „Черемош" із Філядельфії. Веселі нотки до концерту, який провадили Алік та Ліліяна Худолії, вніс Роман Василик з Ню Йорку.

Відчувалося, що в організацію фестивалю було вкладено багато зусиль. Не залишено без уваги і найменших відвідувачів. Для них діяв „Дитячий куток", в якому малята були зайняті різними цікавими іграми.

За цей час площі Ґарден Стейт Артс Центру поступово заповнювалися відвідувачами, почали працю розташовані під шатрами крамнички.

(Закінчення на стор. 3)

Митрополит Філарет кандидує на Патріярха

Київ (Р. Р.). — У середу, 18-го жовтня, Митрополит УПЦ КП Філарет сказав представникам преси, що не має наміру відмовлятися від висунення своєї кандидатури на Патріярха.

Вибори Патріярха відбудуться на Помісному Соборі 20–22-го жовтня в Києві. Висунення кандидатур та визначення процедури виборів Патріярха здійснено на Архиєрейському Соборі 19-го жовтня.

Найбільш вірогідним кандидатом на Патріярха в церковних колах вважають Митрополита Івано-Франківського Андрія.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Одеська міліція відвідує ЗСА

ОДЕСА. — Звідси до ЗСА виїхали 23 офіцери міського управління міліції. Протягом двох тижнів вони спільно з американськими колегами патрулюватимуть вулиці та ознайомляться з методами розкриття злочинів. Водночас поділяться своїм досвідом. Візити представників одеської міліції фінансує американська сторона. Американські поліціянти відвідали Одесу у травні 1995 року.

Нова епідемія

ЛУГАНЩИНА. — Щойно на півдні України почала спадати епідемія холери, як ще більше поширилась дифтерія та інші хвороби. В Луганській області 150 осіб захворіли на вірусний гепатит. Через нестачу води, люди почали брати її зі струмка, що протікає через місто. В ньому й виявлено джерело інфекції. Серед хворих є кілька десятків дітей.

Пожежа у військовому училищі

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут згоріла двоповерхова казарма на території ракетного училища. Приміщення стояло порожнє і експерти вважають, що причиною пожежі могли стати недокурки, залишені недбалими курсантами. Ніхто не постраждав. Пожежа привернула увагу до ще однієї проблеми: військові житлові і нежитлові приміщення залишаються без нагляду.

Чорнобильці захищаються

КИЇВ. — Президія Союзу „Чорнобиль України" ухвалила рішення провести 19-го жовтня по всій Україні акції протестів проти намірів послабити соціяльний захист потерпілих від чорнобильської катастрофи. На думку керівників організації, „Уряд прагне вирішити економічні проблеми за рахунок зменшення соціяльних програм і пільг чорнобильцям". Президент Союзу Юрій Андреєв сказав, що вони протестують і проти змін в „чорнобильському" законодавстві.

Профспілки готуються до віча

ХАРКІВ. — Виконком об'єднання профспілок Харківщини вирішив підтримати акцію протесту машинобудівників і військово-промислового комплексу, яка відбулася на 19-го жовтня 1995 року. В цей день на Майдані Свободи у Харкові відбулося віче протесту проти падіння рівня життя та незахищення людей. Профспілки підтримують економічні вимоги лівих сил.

„Січчю" керує Україна

КИЇВ. — З Центру управління космічними польотами повідомили, що від 2-ої години шість хвилин 10-го жовтня ц. р. український центр взяв під своє управління сателіт „Січ-1", запущений в космос з російського космодрому в Плесецьку. Прилади працюють добре і передають інформації наземній станції.

Рух закликає заборонити святкування

ЛЬВІВ. — Провід Львівської крайової організації НРУ вважає неприпустимим відзначати День Жовтневої революції, як державне свято і закликає оголосити 7-го і 8-го листопада днями праці, а 1-го листопада і 1-го грудня оголосити неробочими.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 17-ГО ЖОВТНЯ, президент Билл Клінтон в Гюстоні під час одного зі своїх виступів, які він тепер проводить по цілій країні, щоб зібрати фонди на свою виборчу кампанію, зробив для всіх несподіване ствердження, що забагато підніс податки у своему першому після вибору на президента бюджеті. Ця його заввага викликала негативну реакцію зі сторони обидвох політичних партій. Республіканці використали це на свій лад, підкреслюючи, що це тільки половина правди, бо нехай би Президент вкінці признався до того, що не повинен був підвищувати податків зовсім. Демократи просто приголомшені, бо, наражаючи свою політичну кар'єру, підтримали тоді пропозицію Б. Клінтона, яка перейшла без одного республіканського голосу, а тепер ця нікому непотрібна сповідь.

СВЯТКУВАННЯ 50-РІЧЧЯ Організації Об'єднаних Націй для Міської управи міста Ню Йорку, зокрема для місцевих, а також і державних відділів правоохоронних органів, являє собою неабиякий виклик. Впродовж наступних шістьох днів до міста прибуде понад180 голів різних країн світу зі своїми антуражами дорадників, охоронців і репортерів.Це буде найбільший того роду збір керівників держав в дотеперішній історії, включно з такими як Фідель Кастро, президент Куби, Ясір Арафат, провідник палестинців, прем'єр-міністер Ізраїля Іцак Рабін і президент Єгипту Госні Мубарак. Це ті безпека яких найбільше турбує правоохоронні органи. Одначе вони приготовані на всякі можливі несподіванки, але попереджують мешканців міста, що з уваги на ці події у міському русі передбачується деякі затримки.

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ВСЕ БІЛЬШ РІШУЧЕ бореться з нелегальною іміграцією. Цими днями 50 румунів, затриманих у Парижі та Ліоні, вислано у Букарешт чартерним рейсом румунської летунської компанії. З Парижу до Кіншаси депортовано 43 заїрців. В розмові з журналістами міністер внутрішніх справ Жан-Люї Дебре сказав, що депортації нелегалів є єдиним шляхом до кращої інтеграції імігрантів легальних. Паризька Ліга прав людини засудила факти затримання і депортації імігрантів. Правозахисники заявили, що насильна депортація є грубим порушенням Европейської конвенції прав людини. Ще більшу активність правозахисних організацій викликало намагання комуністичних, соціялістичних і правоцентристських посадників дев'яти міст південної і західньої Франції проголосити поза законом жебраків, які нібито „загрожують суспільному порядкові і стабільності".

ПОВІДОМЛЕННЯ

секретарям та новим членам УНСоюзу

Всі україномовні нові члени УНС, які набули грамоти у Департаменті Дорослих, від 1-го вересня 1995 р. отримують „Свободу" один місяць безплатно, щоб запізнати їх з нашою газетою та заохотити стати передплатниками. Англомовні члени отримують чотири безплатні числа "The Ukrainian Weekly".

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Берім приклад зі сусідів!

Недавній, 18-ий з черги, Конгрес Українців Канади, що відбувся у Вінніпегу, своїм кличем і змістом, а також кількістю учасників та вибором нового проводу повинен стати для нас, українців в ЗСА, дуже наочним та актуальним прикладом, який слід добре розглянути та зробити відповідні висновки.

Немає що й казати, але наше громадське життя в ЗСА плине останнім часом силою бездвладности старим руслом, без найменших познак змін чи навіть дискусій в громаді на тему їх потреб.

А тим часом наші канадські сусіди вже таки самим кличем конгресу „Еволюція чи загибель — виклик майбутньому" показали, що вони добре усвідомлюють небезпеку для української спільноти і бажають відтверто про це говорити, не ховаючи голови в пісок та не прикриваючись голослівними патріотичними кличами. В цьому напрямі відбувалися також цілоденні робочі сесії, які спинилися на таких питаннях як „Розвиток українського громадського життя", „Фінансова самовистачальність", „Майбутній напрямок української освіти в Канаді", „Українська громада та канадське суспільство", „Канадсько-українські зв'язки" і „Соціяльні питання".

Все це вказує на затурбованість провідників українського життя в Канаді його майбутнім та потребою випрацювання нових напрямних, відповідних до ситуації сьогоднішньої, а не вчорашньої.

Члени проводу існуючого вже від 1940 року Конгресу Українців Канади добре здали собі справу з того, як сказав один із керівників провінційного КУК в Алберті, що українська громада стоїть „перед організаційним голокостом", бо досі майже в цілості провід українського життя знаходиться в руках „шістдесятників" або й „сімдесятників" і що не можна успішно працювати в громаді тими самими методами, що були актуальні десятки років тому. Не лише вік громадських активістів, але також брак зацікавлення тим суспільним життям молодшого покоління тепер став великою небезпекою. Може саме тому ті, що стоять при кермі КУК, обрали такий клич конгресу КУК.

З'ясувавши собі, що старими методами і давньою програмою не можна зацікавити тих, хто сьогодні повинен керувати українським життям в Канаді, нинішні провідники поставили руба також питання, чи одержимість незалежною Україною цілої діяспори не має від'ємного впливу та не створила вакуум у житті діяспорних українців, зокрема конкретно також в Канаді. Стверджено, що канадські українці сильно „надщербили" свої фінансові та культурні надбання у користь вільної України, туди плинуть не лише гроші, але й найкращі інтелектуальні сили, а тим часом занедбано цілковито в останніх роках молодь українського походження та працю над її розвитком і вишколом, як майбутніх керівників української громади. Конгрес показав також брак в останніх роках зв'язків з канадським урядом за вийнятком міністерства закордонних справ. Все це разом було причиною такого, а не іншого клича конгресу, який віддзеркалився у всіх його працях та у резолюціях, які винесено і які мають бути проведені в життя.

А все ж, хоч наші сусіди зуміли добре зрозуміти загрозу, яка чигає на них із кожного закутка, сумні факти самого конгресу поставили їх ще більше усім перед очі. Коли в 1992 році, на попередньому конгресі, було 395 зареєстрованих делегатів з усіх організацій, що з'єднані в КУК, то цим разом було їх лише 256, значить, понад сотку менше. Коли прийшло до вибору президента Централі КУК, не було ні одного нового кандидата на цей пост, і Олег Романів розпочав свою другу з черги трирічну каденцію.

Вже лише ці два факти, які ми тут навели, є найкращим доказом правильного охоплення небезпеки, що чигає на українську діяспору, і то не лише в Канаді.

І тут найвищий час, щоб ми, українці в ЗСА, побачили, що у нас ніяк не краща ситуація, а то й подекуди гірша, і якщо в найкоротшому часі не „закасаємо рукавів", не відкинемо усіх своїх упереджень, взаємного критикування і хворобливих амбіцій, а з'єднаємося всі разом і здамо собі справу, що треба негайно змінити порядковість пріоритетів і зайнятися притяганням до нашого життя молодших поколінь, нам грозить такий сам „організаційний голокост", як тій, куди сильнішій спільноті на терені Канади.

Берім приклад з виклику майбутньому, але вже сьогодні, а не за п'ятдесят років!

Ірина Погорєлова

ЛЕОНІД КУЧМА ЯК СИМВОЛ МІЖНАРОДНОГО РОЗПОДІЛУ ПРАЦІ

Для тих, хто уважно слідкував за двома попередніми — жовтневою та квітневою — промовами Президента України Леоніда Кучми в парляменті, його третя — червнева доповідь не могла бути несподіванкою. Про структурну перебудову української економіки Кучма говорив дуже давно, а про необхідність створення ФПГ особливо наголошував ще під час своєї передвиборчої кампанії. Але якщо на початку президентської діяльности Кучма мав ілюзії, що механізмом структурної перебудови може стати приватизація та залучення іноземних інвестицій, то, переконавшись, що приватизація не пішла, а політична нapiвстабільність усе ще стримує приток іноземних капіталів, Президент змушений покластися на державно-адміністративні засоби, аби все ж таки почати процес піднесення пріоритетних галузів виробництва, які матимуть для України вирішальне значення в майбутньому.

Принаймні, таке пояснення може задовольнити зовнішнього спостерігача. Більш глибоке вивчення процесів, що вже відбулися і відбуваються в Україні та навколо неї, підказує і деякі нюанси. Перш за все, досі існує певна невизначеність щодо пріоритетів. Спробувавши покластись у цьому питанні на самоплинний процес і стикнувшись у ньому з майже рівним протистоянням багатьох лоббістських сил всередині країни, Кучма, що дуже багато зусиль витратив на контакти з світовими фінансовими та промисловими потугами, як ніхто до нього, відчув, в яке шалене конкурентне середовище потрапила Україна. Зокрема, він відчув, що найпередовіші, високотехнологічні машино- та приладобудівні галузі, зокрема авіокосмічна, є відвертою мішенню для західних конкурентів, які здатні використовувати складну політичну та економічну ситуацію в Україні для повного знищення цих галузів тут. Зрозуміло, що Україна, яка є жертвою надвисокої індустріяльної інтеграції з Росією, самотужки на ноги ці галузі після розлучення з СССР поставити не в змозі. Не може Україна продати цей національний пріоритет і західним кампаніям, аби вони перетворили його на свої філії, — та цього не допустять і досить ще могутні в Україні ліві сили.

Те саме стосується агропромислового комплексу, з яким перш за все пов'язане питання приватизації землі. При надвиробництві сільськогосподарської продукції в Европі та шаленій конкуренції на світовому ринку, де пробитися можуть лише товари з наднизькими цінами, продаж землі европейцям призведе виключно до зупинки її сільськогосподарського використання. Не дивно, що й досі не вкладають іноземні інвестиції і в переробну промисловість в агропромі, бо це не дозволяє гарантувати виключення українських товарів з конкурентного середовища, а навпаки, може підірвати принаймні европейський ринок. Меншою мірою це стосується американців та канадійців, які не так бояться української аграрної конкуренції, а зацікавлені тут у ринку своїх технологій, і тому не заперечують збереження великих земельних господарств, де ці технології можуть застосовуватись...

В енергетичному секторі України взагалі розгорнулась війна за пріоритети. Свідченням цього є тиск з боку „великої сімки", яка хоча й цікавиться зокрема закриттям Чорнобильської Атомної Електростанції (ЧАЕС), але програму свого співробітництва з Україною розглядає як сприяння перебудові усієї енергетичної системи тут. І зацікавлена, принаймні Франція, в зниженні загального потенціялу української ядерної енергетики як відновленого експортера електроенергії у Східну Европу. Росія ж, звичайно, прагне зберегти в Україні якнайбільше споживання її газу та нафти, тому сприяє гальмуванню будівництва одеського терміналу і прямо вимагає права власности на нафтопереробні потужності.

Нарешті збереження і розвиток таких брудних галузів в Україні, як вугільно-металюргійна та нафтохемічна, — є загальною метою світового оточення. Залюбки сюди вкладалися б приватні інвестиції, але ж це — джерело державних прибутків та предмет спокуси українських господарників-директорів...

Не так просто Україні відмовитись і від ВПК — і не лише через його спільні інтереси з ВПК Росії, а й через непогані перспективи торгівлі зброєю, якої усе ще потребує велика частина світу, що доводить Югославія.

Словом, не можна заперечувати, що геополітика і геоекономіка багато чого навчила Кучму. А найбільше навчила та прохідність, яку демонструє Захід відносно економічної допомоги Україні в порівнянні з бажанням вкладати гроші в Росію.

Зрештою, те, що не дуже чітко формулює Кучма в своїх промовах, більш докладно і зрозуміло виклав академік Геєць, один з авторів нині розроблюваної урядової програми, яка з'явиться, мабуть, восени, — на нещодавньому з'їзді громадсько-політичного об'єднання „Нова Україна". Метода пошуку мізерних кредитів міжнародних валютних структур для України невиправдана, бо взагалі вільних коштів у світі замало, десь лише 120 млрд. долярів, а шукачів надто багато. Треба використати індустріяльний потенціял України для участи у світових виробничих програмах, де „ходять" сотні мільярдів. Але це предмет високої політики. Тому, по-перше, перспективна промисловість України мусить знаходитись у державній власності, а самі її розпорядники мусять отримати політичну згоду на це всього суспільства. А, по-друге, цю промисловість треба зберегти та хоч трохи відновити, аби вона могла виступити якщо не конкурентом просто на світовому ринку товарів, то інструментом вторгнення в світовий ринок послуг завдяки усе тим же перевагам — низькій вартості праці, низькому рівневі екологічних вимог, низькому рівневі життя всередині країни взагалі...

Те, що на початку свого правління Кучма відчував як тенденцію, хоча міг мати й інші сподівання, за рік переросло в переконання. Для України нема третього шляху: або повна деіндустріялізація, що для 52-мільйонного населення означає вмирання від голоду швидше, ніж від екологічної катастрофи, або відновлення державно-монополістичного керування новою індустріялізацією, але на інших, ніж в Совєтському Союзі, засадах.

Звичайно, намальована перспектива не може потішити ринковиків, та й дуже насторожує державників. І перш за все через те, що ані перші, ані другі не можуть бути впевнені, що досить тонку операцію використання повернення деяких зв'язків з Росією Кучма, а особливо його оточення, не повернуть на елементарну реінтеграцію, якої так голосно вимагає Росія. Зокрема одіозний закон про ФПГ, сам факт прийняття якого Верховною Радою свідчить про підтримання цієї ідеї як центристами, так і лівими, однозначно розрахований на задовільнення претенсій Росії на використання української власности задля відновлення свого виробничого потенціялу, не кажучи вже про перекачку капіталів. Ще є надія, що в другому читанні цей закон може надбати деяких вигідних для України рис. Є й теоретичне припущення, що урядові структури, які реєструватимуть та контролюватимуть ФПГ, подбають про інтереси власної держави. Але, до речі, ще цікавіше, як скористаються цим законом західні носії приватних капіталів, адже і їм не забороняється поконкурувати з російським капіталом на українських теренах. А ще досить дивно, що після червневої промови Кучми та прийняття закону про ФПГ нізвідки з ринкового оточення не пролунало якихось надто розчарованих відгуків. Це свідчить або про справжню незацікавленість Україною, або про розуміння того, що екс-президент України Кравчук назвав „переведенням економіки з режиму „автопілоту", тобто спроби ринкової саморегуляції, до режиму „ручного управління", яке не чуже в критичних ситуаціях урядам найринковіших країн".

В середині країни новий курс Кучми перш за все загрожує новим сплеском інфляції та додатковими утисками і без того слабкої банківської системи. Але при цьому робиться розрахунок на повернення в банківський обіг тіньових капіталів, велико мірою і за допомогою силових методів. Крім того, треба чекати, що Кучма зробить чергову спробу виштовхнути з кола державних пріоритетів непотрібні

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про малих і великих людей

Тут у жодному випадку не піде мова про зріст, який часом є темою розмов, поглядів чи навіть насмішок, зокрема, коли йдеться про тих малих ростом. Сьогодні у нашій бесіді з читачами хочу звернути увагу на дрібних духом і характером осіб, які, на жаль, тепер у нашій спільноті, а може і в цілому світі, таки ведуть перед і то доконче на білому коні, що ще більше підкреслює їх марноту. Чи справді тепер не ті умови для росту індивідуальностей найвищої проби?

Чи тут стоїть на перешкоді технологічний прогрес, який вбиває розвиток особистостей, чи спосіб і темпи сьогоднішнього життя, чи вплив масової дебілізуючої культури, що так рідко бачимо тепер „великих" людей, байдуже чи це в мистецтві, музиці, літературі чи у політиці? Чому не родяться на світі тепер одиниці типу Шопена, Бетовена, Шекспіра, Рафаеля, або, як на нашій ниві, люди так незвичайного формату, як Митрополит Андрей, Патріярх Сліпий чи недавно померлий Патріярх Мстислав?

У кожній ділянці панує пересічність, стандартність, не знаходимо ніякої величі, хоча в Пантеоні чи в так званих „голл оф фейм" їх потворилися цілі череди кандидатів. Але, власне, і до цих „місць слави" входять зовсім не тої величі скалі, а дуже дрібні людці, яких вибирають такі ж малоформатні люди.

Ця загальна пересічність сірої маси помітна дуже різко тепер у нашій спільноті та її наслідки від довшого часу можна зауважити у тих, які беруться верховодити українським життям тут і там. Можливо, що в Україні ще надто мало часу проминуло від здобуття самостійности, щоб встигли виховатися належні провідники, щоб „виросли" визначні особи в усіх ділянках життя, а вже передусім у політиці та культурі. Ми реєструємо постійні зміни і ротацію у прізвищах тих, що керують під сучасну пору державою, ми встигли за чотири роки пережити вже цілі когорти різних керівників на ключевих становищах, але як мало між ними таких, що є справжніми провідниками з Божої ласки, відданими своїй праці, а не милозвучним кличам. Яка то страшна іронія, коли бачимо, як на експонованих місцях розпихаються малі незначні амбіціонери у великій Україні!

Не краще з тим і тут, серед нас. Коли поглянемо навкруги, то не важко бачити, скільки в нашій громаді тих малих людей, які сьогодні верховодять цілим суспільним і культурним життям. Як мало справжніх провідників, які бачать не лише особисті хворобливі амбіції й цілі, а й добро нашої спільноти. Це можна пізнати у тому, як занепадає наше громадське життя, як немає кому проводити, захопити інших своєю індивідуальністю чи своїми вчинками. Зате є маса аматорів до сидження у завеликих на їхню міру кріслах і, на жаль, немає кому заступити цих малих людей більшими, бо ніде не годен знайти на це місце більшого кандидата. Залишається, отже, тільки можливість згадувати „як це було колись", як ми мали подостатком визначних людей у всіх ділянках життя. Але як довго можна жити минулим і згадкою про тих великих? Чому їх ніхто не наслідує, не хоче вивчати їх досвід? Чому у нас тепер ведуть перед малі духом люди, які мають одне бажання — дістатися до своєї рідної „голл оф фейм", побачити свою світлину в газеті разом із прізвищем, виголосити кілька патріотичних фраз і вітати хлібом і сіллю достойників з України?

А тим часом без дійсних провідників, без людей з візією майбутнього наше життя іде з кожним роком вниз. Це завважуємо на з'їздах, на яких немає з кого вибира-

(Закінчення на стор. 3)

Яр. Климовський

„ЧОРТИЦЯ"*

Театральні епізоди

Поки почну розповідь про „Чортицю", відзначу, що в українському пересувному театрі в Західній Україні я більше був ув адміністрації, ніж на сцені, хоч не раз і не двічі доводилось, як у театрі кажуть, „латати діри" на сцені, чи грати, в міру потреби, в найкращому разі, якісь другорядні ролі. Один раз на мою долю випало заграти одну з головних ролей у „Чортиці" Шенгера, не зважаючи на те, що я від неї як міг відмовлявся, бо навіть тієї п'єси не лиш не бачив, але навіть не чув про неї.

Театр Яреми Стадника, в якому я опинився після смерти Олеся Степового, поки В. Блавацький перебрав „Заграву", давав у Підбужжі ряд вистав. У Підбужжі було декілька тартаків. Рівночасно це містечко було відпочинковою місцевістю. Місцева і позамісцева публіка любила театр і ходила до нього. У суботу йшла передостання вистава. Перед останньою дією спектаклю Ярема Стадник звернувся до мене, щоб я заповів як прощальну виставу „Чортицю". Я заповів його, хто гратиме контрабандиста, а він на те відповів, що я гратиму цю ролю. „Чи ти здурів, — кажу, — як я можу грати цю відповідальну ролю, адже я її ніколи не бачив, бо коли у нас „Чортицю" ставили, я був у дорозі в адміністраційній справі". „Не дискутуймо, каже він, заповідай, а потім будемо говорити". „Добре, заповідаю „Чортицю", але я в ній грати не буду". Після закінчення спектаклю Ярема Стадник звертається до мене з такими словами: „Я тепер буду говорити, а ти слухай і не перебивай, а скажеш, що маєш сказати, коли я скінчу говорити. Так от: у „Чорниці" грає Ліна, я і ти. Майже всі твої сцени — під кулісами, що являтимуть кущі. Коли ти будеш сам під декораціями, то тобі підкине фразу Ліна або я майже в ухо. Пам'ятай: ти говориш дуже повolі, так що все схопиш і тут нема чого боятися. Коли ти будеш у сцені зі мною, тобі підкине Ліна, а як будеш з Ліною, то я тобі підкину. Щоправда, гірше, коли ми будемо на сцені втрійку. Саме ці сцени мусимо визубрити. Що я від тебе вимагаю? Даю тобі примірник, щоб ти його прочитав і зорієнтувався в акції. Прочитай вранці, встань дві години скоріше, а за решту не бійся".

Тут треба дещо пояснити. Читач напевно цікавий, чому саме адміністраторові доручено відповідальну ролю та ще, щоб він її заграв, як кажуть, з місця, не маючи про неї найменшого поняття. На це зразу відповім. Ярема Стадник, як власник і директор театру, був ласий на гроші, які, не зважаючи на перешкоди, хотів здобути. Читач подумає: невже в театрі не було нікого, щоб у „Чортиці" міг заграти таку відповідальну ролю. Ні, були досвідчені актори, але всі на другий день, тобто в неділю, грали у двох великих селах — в одному пополудньому, в другому — увечорі. В обох селах грали „Наталку Полтавку", так що в Підбужжі залишилися подружжя Стадників, двох музикантів — скрипаль і піяніст — і я. Актор, що грав у „Чортиці", якраз грав Петра в „Наталці". На мою долю, як кажуть, випало заграти контрабандиста в „Чортиці" і саме тому до двох головних ролей долучено мене, який, повторюю, не знав цієї п'єси та навіть ніколи не тільки не бачив, але не знав, що така існує. Відказати спектакль — легка справа, а може, подумав Ярема Стадник, якось пощастить заграти цю виставу, і буде добрий дохід, бо публіка щовечора заповнювала зал вщерть. На всякий випадок я прочитав „Чортицю" уважно, потративши на це дві години, але зразу подумав, як мені це все подолати.

В неділю приходжу до театральної залі на умовлену годину, щоб пройти, очевидно, на всякий випадок оті сцени втрійку, в яких ніхто мені не в силі допомогти. Думаю, на них власне зосереджуся, а решту заграю системою „плавай, плавай, лебедоньку". Чекаю чверть години, півгодини — Яреми Стадника немає. Нема ради — йду його шукати. Він, як звичайно, вже зранку зайшов у корчму. Звідтіль я його витягнув з великим трудом. Правда, ми перейшли ці трійкові сцени, але також не дуже докладно. На це треба було більше часу. Ми ці сцени пройшли системою „біг пес через овес". Думка відказати виставу безперебійно мене переслідувала, та все ж на це є багато часу — написати декілька афіш, що виставу відкликається та порозносити по тартаках, але на це згоду мусить дати Ярема Стадник. У міжчасі я став як Геракл на розпутті. Замість піти до церкви, помолитись Богові, йду на свою кватиру вивчати сценічний текст, головним чином, де акція проходить утрійку. А це зробив менш-більш на 75, а крім цього читаю ще раз цілий примірник. Я, від біди, міг би грати під тямущого суфлера, але ми гратимемо без суфлера. „Чортиця" — це річ камерна, нелегка. За годину до вистави я вже в гардеробі й намагаюсь переконати Ярему Стадника, щоб вивісити на театральній залі афіші, що театр відкликає „Чортицю". Ярема мене висміяв. Нема ради, виходить, що себе осоромлю. Підбуж — театральне містечко, театральна заля заповнене вщерть. Перехрестившись, переодягаюсь і беруся до характеризації. Я свідомий, що, згідно з автором сценічного тексту, я типом ніяк не підходжу, бо контрабандист має бути худощавий, тендітний, а я широкоплечий, виспортований, що ще так недавно вганяв на ковзанах по тернопільському ставі, а влітку у вакаційному часі цілими днями перебував на тренінгах копаного м'яча. Шмінка робить худощаве обличчя та ця сама шмінка шугає по грудях, щоб на них намальовати западини, які мають бути видні з розхиленої сорочки. Третій дзвінок, а я весь тремчу. Завіса піднеслась, я сиджу за столом, розмовляю. Ярема замість мені підкинути текст, за кулісами дуситься зі сміху, наче божевільний. Я не знав, що з ним дієтся, коли його партнер має трему. Якось перша дія пройшла, а оплескам немає кінця. Так повторювалось за кожною дією, а їх аж п'ять. Скінчився спектакль. Дивлюсь, у гардеробі до мене наближається двох осібняків, тримаючи в руках грубі, тоді модні, палиці. „Аж щойно тепер, — подумав я, — будуть мене періщити грубими палицями". Один, а за ним другий подають мені руки, поздоровляючи зі сценічним успіхом. Один із них, звертаючись до мене, каже: „Пане, я був на цій п'єсі у Відні в Бурґтеатрі, вашу ролю грав славний австрійський драматичний актор, він ходив попід кущі, наслуховуючи, чи не надходять його спільники-контрабандисти".

Думаю, що я був першим у цілому світі, що, не будучи актором першого положення, подолав одну з трьох великих ролей у камерній п'єсі на п'ять дій без необхідного періоду підготови, великої кількости репетицій і режисерських вказівок. Це був мій найбільший сценічний успіх, який не раз стає мені перед очима, головним чином оті невгомонні оплески.

*Це одна із двох статтей, які Ярослав Климовський вислав до „Свободи" 5-го жовтня ц. р. Редакція отримала листа 10-го жовтня, один день після смерти автора. — Ред.

Леонід Кучма...

(Закінчення зі стор. 2)

або безсилі підприємства, і зробить це за допомогою саме масової приватизації або авкціонного продажу усім, хто побажає. Тут знову потрібно мати і сильний відданий урядовий „тім", і готовість застосувати силові методи.

Щодо останнього, то наявність такої готовости вже майже ні в кого сумніву не викликає. Щождо першого, тобто урядового „тіму" — питання лишається відкритим. Перша хвиля призначень майже нічого нового не продемонструвала. Від другої хвилі поки слід очікувати консервації в Уряді представників реформаторського крила, але з обмеженням їх повноважень — до моменту, поки не почнеться перегляд складу вже цього Кабінету Міністрів під тиском нових політичних та економічних обставин. Покищо здається, що Президент виходить із складної торгівлі за портфелі в такий спосіб: роздає їх як подяку за конституційний договір тим, хто після виконання вимушених неринкових заходів стане за нових політичних обставин черговою жертвою для здачі опозиції. До речі, цю тактику, здається, відчувають найбільш прозорливі представники лівих сил, коли стверджують, що Уряд залишився надто реформаторським. Відносно тактики Президента слід нагадати, що він таки змусив саме лівих відправити у відставку їхнього улюбленця Масола, за що вони особливо ненавидять Президента.

Врешті, слід визнати, що тактика Кучми, яку він демонстрував весь рік свого правління, досить складна. В кожному тексті, який він проголошує, можна знайти безліч тонких нюансів та натяків, які політичним разом можуть бути проголошені як генеральний напрям. А згодом покинуті для проголошення нових. Виправдати це можна одним — Кучма є сильним політиком слабої країни. Він є заложником ґльобальних процесів переділу світу, і об'єктивною його метою не може бути побудова могутньої України, а лише збереження її. Все решта залежить від інтелектуального рівня його найближчого політичного оточення.

А отже слід лише почекати, як довго проводитиме Леонід Кучма свій третій за рік правління „скореґований" курс.

МІНІСТЕРСТВО оборони Південної Кореї повідомило, що цими днями прикордонники застрілили північнокорейського шпигуна. При собі він мав різне шпигунське спорядження, ручні гранати і декілька одиниць вогнепальної зброї. У районі інциденту знайдено сліди інших шпигунів, яким вдалося проникнути на територію Південної Кореї. Сеульська влада негайно організувала 850 тимчасових контрольно-пропускних пунктів по всій країні і вислала на розшуки шпигунів 3,000 поліціянтів. Як відомо, Сеул і Пйонгянг формально перебувають у стані війни. Між ними діє тільки угода про припинення вогню, підписана відразу після війни на Корейському півострові в 1953 році. Президент Південної Кореї Кім Ен Сам, який у ті дні перебував з візитою у Канаді, підкреслив у зв'язку з інцидентом на кордоні, що „політика Пйонгянгу щодо півдня не зазнала ніяких змін".

У 50-ліття Зальцбурзької гімназії

„У пригорщі брав би тото зелене село, леліяв би, як дрібненьку запашну отаву, гладив би, як паву".

Так описував співець Гуцульщини Марко Черемшина рідні гуцульські села, наші рідні гори й долини, за якими ми все ще тужимо.

І так на нашій Союзівці, яка так нагадує нам наші рідні Карпати, ми, колишні учні гімназії в Зальцбурґу, зійшлися вже 12-ий раз, щоб відтворити спомини юних літ. А спомини ці, яким же теплом огортають вони наші серця! Там ми зростали, набирали знання, жили молодечими поривами й ідеалами.

І не диво, що тепер, під час кожної зустрічі, ми відчуваємо особливе споріднення. І хотілося б оці спомини заховати в долонях, леліяти їх неначе „чічки гірські", гладити їх, як паву, вдихати, неначе ту зелену мураву, не дати вітрові їх розігнати.Ці спомини, це ми, це наша молодість, це юнощі наших минулих літ.

Цього року ми відзначаємо не звичайний з'їзд, а 50-літній ювілей заснування Зальцбурзької гімназії. Святкування почалися у суботу 8-го вересня, де у залі „Веселки", під умілим проводом Павла Палієнка, відбулися доповіді з дискусіями. З великою приємністю слухали ми доповідь колишнього учня нашої гімназії, а тепер о. архимандрита Любомира Гузара, який приїхав на з'їзд з України, де промощує дорогу вірі й правді, щоб разом із нами відсвяткувати цей ювілей. Як добрий душпастир, який не забуває про своє стадо, отець архимандрит пригадав нам про наше особливе завдання як мирян, плекати ці особливі духові якості, які ми набули дорогою науки. Хотілося нам ще довше слухати отця Любомира, але треба було перейти до наступних точок програми.

Слідуючою точкою була дуже цікава доповідь проф. Володимира Стойка на тему: „Україна сьогодні і деякі з проблем". Доповідач сказав, що для зрозуміння сьогоднішньої ситуації треба пам'ятати, що над Україною лежить спадщина окупантів, які старалися затерти сліди нашої державности й знещінити нашу національну спадщину. Провід, який перебрав керму, був проводом минулої системи і не може собі усвідомити, яку відповідальність він несе супроти свого народу й звичайно не міг дати візії, щоб народ зрозумів свою ролю у закріпленні державности.

Доповідач, буваючи в Україні майже кожного року, почавши від 1990 року, уважає, що таки є поступ у державному і національному відродженні, і щоб приспішити цей процес, повинна діяспора дати свій вклад.

Після доповідей — перекуска, а опісля бенкет і забава. Бенкет, під умілим проводом Дарія Княжинської-Семеген, розпочався молитвою, яку провів о. Л. Гузар.

Після представлення Почесної президії й відспівання „Многая літа", почалися промови й інші точки, переплітані піснями у виконанні Олі й Михайла Стецишин. І поплила музичною рікою пісня: „Моя Україно" виконана шовковим голосом Олі.

Дуже цікаво промовляв до нас наш колишній, а тепер єдиний і дуже цінений професор Мирослав Семчишин. Він, не забуваючи своєї місії, давав нам життєві напрямні. Остерігав перед небезпечними явищами, де людина затратила засадничі елементи людяности, як також перед вартостями, які пропагують матеріялізм. Якщо така філософія пошириться, вона доведе до знищення природних форм життя.

Пізніше, під час забави професор М. Семчишин доказав нам, що він не тільки добрий промовець, але також завзятий танцюрист.

Ще одною цікавою точкою був напис „Львів" — серпень 1991", який відчитав проф. В. Стойко.

Дальшими точками було відчитання привітів від колишніх учнів, а саме: Уляни Дячук, Івана Головінського, Оксани Крайківської, Галини Чигринців-Кошарич і Лесі й Романа Яськівих.

Точкою „На весело" розвеселила нас таланована Ліда Белендюк.

На закінчення Дарія Мінчак-Зєлик прочитала з відчуттям вірш-поему Марти Сеньківської-Тарнавської, під назвою „Зальцбурґ", а опісля присутні відспівали пісню про Зальцбурґ, також авторства Марти.

Слідуючого дня спільне Богослуження з участю о. Л. Гузара.

Від'їжджаємо скріплені спогадами минулого, а в серцях леліємо, наче оту запашну отаву, гладимо неначе паву, нашу молодість.

О, місто музики і старини,
о, любе місто юности моєї!
Я попрошу колись ще: відчини
свої привітні, затишні алеї!
Бо я тужу за тобою восени,
бо я тужу, як сон повіки склеїть
і спогадом в душі розквітне знов
прекрасна юність і палка любов.

(М. Тарнавська)

Ліда Стеткевич-Андрусишин

Про малих...

(Закінчення зі стор. 2)

ти провідників, а залі віють пусткою. Це завважуємо по кількості справді культуротворчих дій, по кількості нових видань. Що це за демократія, коли немає контркандидатів і кандидатів та у висліді сідає у завелике крісло чергова пересічність на безальтернативній засаді і так аж до Бавнд Бруку, що вирішує правом природи долю, яка у нас не має альтернативи. А може б спробувати повстати проти постійного браку можливостей до вибору і знайти ту єдину альтернативу для нас, наших дітей і внуків. Щоб наше українське середовище мало перспективу дальшого існування і щоб у тому єдиному питанні не шукати нам жодних альтернатив.

О-КА

В Ґардені...

(Закінчення зі стор. 1)

Центральне місце у програмі фестивалю зайняв концерт на сцені амфітеатру, який розпочався о год. 3:30. Привітальне слово виголосили голова Управління доріг Ню Джерзі Джозеф Баклу, голова Фестивального комітету Оксана Борбич-Кордуба та президент Стейтової Ради УККА Ню Джерзі Іван Буртик. О. Кордуба висловила занепокоєння тим, що середнє покоління американців українського походження бере щораз меншу участь у фестивалі.

Старанно виготовлена фестивальна брошура містила не тільки його програму та біографії учасників, але й коротку історію України та українського фольклорного мистецтва, невіддільної частини нашої культури.

За традицією, до участи в головному концерті було запрошено мистецькі сили і діяспори, і України, при чому публіці були представлені нові імена. З ентузіязмом сприйняла публіка виступи танцювального ансамблю „Громовиця" із Чикаго, співачки Олі Ходоби-Фриз, дуету „Дарка і Славко", співака, гітариста і композитора Олекси Керекеші. Милою несподіванкою і гарним завершенням концертової програми став виступ дитячого вокально-естрадного гурту „Дивоцвіт" зі Львова, який перебуває в концертовому турне по ЗСА вперше, але вже всвів завоювати признання.

Концерт провадив Стефан Андрусяк з Канади.

На закінчення XXI-го Українського фестивалю в готелі „Рамада", Іст Гановер, Н. Дж., відбулася святкова вечеря, під час якої гості мали змогу познайомитися з учасниками фестивалю, та забава, яку озвучували дві популярні оркестри — „Фата моргана" і „Луна".

На сцені Ґарден Стейт Артс Центру — танцювальний ансамбль із Чикаго „Громовиця".

Дует „Дарка і Славко".

Співає Оля Ходоба-Фриз.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

росом Ґалі в осідку ООН в неділю, 22-го жовтня і того ж дня зустрінеться з президентом ЗСА Б. Клінтоном і його дружиною в Публічній бібліотеці Ню Йорку. Для всіх високих гостей, серед яких має бути понад 160 президентів держав, відбудеться в понеділок, 23-го жовтня в Лінкольн Центрі святочний концерт у виконанні нюйоркської фільгармонії. Очікується, що завершенням урочистого зібрання стане прийняття 24-го жовтня декларації з нагоди 50-річчя ООН.

Президент України Л. Кучма має у своїй повній програму включені зустрічі з президентами ряду держав, із керівництвом компанії „Артур Андерсен", представниками біля 100 провідних компаній світу і керівництвом Інституту східньоевропейських досліджень Колюмбійського університету. 23-го жовтня Л. Кучмі вручать на... ському університ... ду за „ґльобал... ство", за його ви... нення на шляху... зації, розз... вих реформ.

Того ж дня в... урочиста церемо... тя Президентом... міщення постій... ставництва Украї... в центрі Ню Йор... вулиці ч. 220.

У понеділок у... го жовтня відбу... річ Президента... представниками... громади. Бенкет... ний на год. 7-му... телі Валдорф-А... дуть також прис... делегації Україн... їдуть з Президент... ставники України...

У вівторок, 24... Президент Україн... до Ріо-де-Жане... дуть його перш... Південної Амер... триватимуть до 1... да. Передбачаєть... ня 14 угод про сп... Бразилією, Аргент...

Пристрасті...

(Закінчення зі стор. 1)

танов та на пенсії треба роздобути понад 690 трильйонів карбованців. Фонд оплати праці на підприємствах повинен збільшитись на 200 трильйонів карбованців. Але ж на платню і сьогодні не вистачає грошей, то роздобути такі величезні суми буде надзвичайно важко. Крім того, наявна маса в обороті збільшилася б на 600 трильйонів карбованців, а це приведе до нового вибуху інфляції, що в свою чергу приведе до росту цін у 2.8 раза. „Уряд не має права йти на такий самообман і обман народу", — вважає Є. Марчук.

Заступник міністра фінансів Володим... чук вважає, що... ши межу бідност... Рада порушила с... ник, не погодивш... ня з Кабінетом... отож Уряд може... не виконати.

Міністер пра... Каскевич вваж... шення парляме... неможливо, бо с... ховна Рада зафік... його треба вико... беземісійній осн... грошей у бюджет...

Вадим Гетьм... вважає, що випус... си грошей сприя... му вибухові інфл... вому підвищенні...

За підрахунка... ців, ціни в Украї... стати вдвічі більш... тові.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ ПРОВЕДЕНІ в Ню Гем... ті, де відбудуться перші передвибори 1996 року... що мешканцям цього стейту більше до вподоб... Повелл, як сенатор Роберт Дол, коли йдеться п... канські президентські передвибори. Опити прове... Потґолмом, який їх проводить вже понад 20... джують, що ген. К. Повелл здобувби 34 відсот... порівнянні з 25 відсотками для сен. Р. Дола. Н... Потголма, це є дуже дивне явище, коли брати п... К. Повелл ще досі не оголосив себе кандидатом...

ВІДПОВІДАЮЧИ на запитання журналістів, з я... російські бойові літаки цими днями скинули б... ченське село Рошні-Чу, голова призначеного Мо... мітету національної згоди Чечні" Умар Автурха... що російські командири „сподівалися застати та... та Джохара Дудаєва і вбити його". Однак через... після бомбардування стало відомо, що Д. Дуда... виїхав з села. У. Автурханов пожалів, що „тепер... влада нездатна знищити ні Дудаєва, ні Басаєва, це... зробити раніше". Щодо погроз Шаміля Басаєва... проти росіян ракети з ядерними боєголовками, т... ханов назвав їх „брехнею".

З жалем повідомляємо, що 2-го жовтня 1995 року... у вічність на 89-му році життя, наш найдорожчи... БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

мґр. інж.

ВОЛОДИМИР СИНЕНЬКИЙ

ПОХОРОН відбувся 6-го жовтня 199... каплиці „Музика" до церкви свв. Володимира і... відтак на цвинтар св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Про молитви за спокій душі просять:

дружина	— ЛІДА
дочка	— ГАЛИНА ПРАВЕРСА...
внучка	— НАДЯ з мужем РОД...
внук	— АНДРІЙ
сестра	— ГАНУСЯ ШЕКИРИК з...
шваґри	— ТАРАС ЛУШПИНСЬК... родиною
	ПЛЯТОН ЛУШПИНСЬ... дружиною
племінниці	— ДАРА ШИРОБОКОВА...
	— НАТАЛЯ ПЕТРИКЕВИ...
племінник	— БОГДАН ПЕТРИКЕВ... родиною

Учасники з'їзду перемиських гімназій

Як уже інформовано, при кінці серпня цього року у Львові відбувся з'їзд перемиських гімназистів в числі біля 300 осіб. З'їзд проходив під знаком 100-ліття відкриття першої української чоловічої гімназії і українського дівочого інституту в Перемишлі. На фото вгорі — учасники з'їзду.

Львівський вокально-естрадний ансамбль „Дивоцвіт" у Пармі

Багато разів ми мали нагоду і приємність бувати на виступах ансамблів з України, але тим разом це був ансамбль унікального характеру, бо виступало семеро дітей у віці 14 до 16 років, а саме: Леся Прийма, меццо-сопрано, Оксана Кобрин-сопрано, Оксана Доскочинська, Любомир Кончаківський, соліст, Богдан Кобрин, Назар Помірчий і Андрій Стецьків. Керівником гурту „Дивоцвіт" і автором музики деяких пісень є Марія Помірча, яка також давала пояснення до деяких творів. Організатором концертів по ЗСА є співак-бандурист Остап Стахів.

„Дивоцвіт" постав у 1993 році, а вже в році 1994 одержав першу нагороду міжнародного фестивалю. „Дивоцвіт" також є лавреатом українських фестивалів. Виступав успішно в різних місцевостях України, а також за границею, у Франції. Незабутньою була концертова поїздка гурту до Луганського та зустріч з композиторкою Ганною Гайворонською. „Дивоцвіт" має свій звуковий альбом і видав відеофільм.

Концерт у Пармі відбувся 2-го вересня ц.р. увечорі в залі собору св. Володимира. Співали різно: групово в унісон, в дуетах і часто сольо. До акомпаньяменту загравав клявішний, модерний ампфліфаєр, яким вміло заряджував маестро Стахів. В першій частині програми виступали молоді артисти в гарних українських строях, а в другій частині, вже для зміни, у вечірніх одягах.

На вступі мґр Василь Ліщинецький, голова УЗО, щиро вітав юних співаків, їх керівників та бажав успіхів. Також привітав присутніх священиків обох віроісповідань та слухачів. Заповідачка програми, керівник гурту „Дивоцвіт", зверталася до публіки зі словами „дорогі краяни", неодноразово підкреслювала любов ансамблю до України, а особливо до Львова. М. Помірча зуміла нав'язати живий духовний контакт зі слухачами. Ансамбль відспівав біля 20 пісень, переважно ностальгійно-сантиментального жанру із суто патріотичною тематикою. Співали до мікрофонів, які були добре достосовані, так що голоси гармонізували . Може, до певної міри бракувало в програмі бадьорих, рвучких і маршових пісень. Солісти та всі співаки гарно вив'язалися зі свого завдання, в них добра дикція та інтерпретація. Голосовий діяпазон в них досить обмежений, бож це - діти, які щойно розгортають крила, набираючи вокальної майстерности. Не думаю, що хлопці вже пройшли свою т. зв. „голосову мутацію". Також шкода, що не було програмок, які були б слухачам дуже помічними. Акустика залі була зовсім задовільною. Співали такі пісні, як: „Коні", „Гуцулочка", „Трембіточка", набожна „Оранта Марія". Соліст Кончаківський гарно виконав пісню „Для матері". Юні артисти поводилися на сцені свобідно та помірковано, їх руки були достосовані до змісту пісень. Співали також з віночками на руках. Солістка Леся Прийма має приємний голос; вона переконливо відспівала пісню „Я — українка".

Назагал можна запримітити у співаків таланти, тільки їх треба ще вишколювати і привчати. Зворушливою була пісня про вояка „УПА" у виконанні Любомира Кончаківського. По закінченні пісні Любомир приклякнув і молитовно та символічно задумався. Дуже могутньою була пісня „Україно моя" зі словами: „Ти будеш жити".

Маестро Стахів виступав зі своїм добірним репертуаром та при власному акомпаньяменті на бандурі. У вступному слові він сказав, що „Україна жиє і мусить жити". І дійсно, насувається вперта думка, що нашу державну ештафету переберуть колись оці молоді люди, що їх невинні серця ще не затроєні чадом большевицької брехливої системи, їх сутність, як казав Лук'яненко, „ще не скалічена". Вони виведуть Україну на „ясні зорі, тихі води", як співається в пісні, на шлях добробуту, братньої любови та співпраці і конструктивного розвитку. І дай Боже, щоби це сталося. На зкінчення виступу маестро Стахів відспівав пісню: „Рушив поїзд в далеку дорогу" з гарним мотивом розставання з коханою дівчиною, та дві гуморески: „Якби я був полтавським сотником", присвячену мужчинам, і „Біля хати калинонька", присвячену жінкам. Грімко прозвучала пісня: „Грай, скрипалю".

Після перерви звучали такі пісін: „Бабине літо" і „Бабусині руки" з гарним сольо сопрано Оксани Кобрин. Зворушливою була пісня, присвячена славному композиторові Івасюкові, у виконанні і власній композиції самого соліста Кончаківського. Не забути нам слів і рефрену: „Не шукай червону руту". На закінчення була виконана пісня: „Чолом тобі, Львове".

Керівник Марія Помірча ще раз дякувала слухачам за присутність і зрозуміння, та словами, „бо ми всі велика родина, а мати нам — Україна" — закінчила цей цікавий виступ юних львів'ян.

На сцені на задньому пляні можна було бачити картини старих солом'яних хат в Україні з вітряком на боці. Маестро Стахів дякував голові УЗО, мгрові В. Ліщинецькому за поміч і протекторат цієї імпрези, Степанові Зорієві, директорові української недільної радіопрограми, за передконцертову кампанію-рекляму, та о. Степанові Посаківському, парохові церкви св. Стефана в Бранзвик, Огайо, за зусилля і старання, які уможливили турне „Дивоцвіту" по ЗСА.

д-р Володимир Боднар

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

Чи Ви знаєте, що УНСоюз уділяє своїм членам:

- Перші гіпотечні позички (мортгеджі) на купно власного дому
- На 1-3 родинні доми, де живе власник
- По доступних відсотках

Або, може Ви думаєте перефінансувати існуючу позичку.
Щоб довідатись більше про гіпотечні позички просимо Вас телефонувати на число:
(201) 451-2200 або
1 (800) 253-9862 (поза Н. Дж.)

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕКЛЯ КОРНОТА член УНС Відд. 131-го Т-ва ім. Митр. А. Шептицького в Чикаґо, Ілл. померла 21-го квітня 1995 року на 73-му році життя. Нар. 6-го жовтня 1921 року в Україні. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку чоловіка Петра, сина Евгена і доню Галину з родинами. Похорон відбувся 24-го квітня 1995 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

СТЕФАН БІЛИЙ член УНС Відд. 94-го Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш. помер 4-го травня 1995 р. на 84-му році життя. Нар. 1911 року в Чорному Острові, Україна. Залишив у смутку дружину Іванну, дітей Любу і Роману, внуків — Григорія, Данила, Миколу, Наталію й Осипка. Похорон відбувся 6-го травня 1995 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Татарська, секр.

ОЛЬГА КОЦЮБА член УНС Відд. 156-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Брукгевен, Па. померла 23-го серпня 1995 року на 86-му році життя. Нар. 1909 року. Членом УНС стала 1947 р. Залишила у смутку дочку Гелен Шкільник, брата Анатолія Лебіщака в Польщі, двоє внуків і четверо правнуків. Похорон відбувся 26-го серпня 1995 року на цвинтарі Lown Croft in Lower Chichester, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Новак, секр.

КАТЕРИНА ЛИТВИНЕЦЬ член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ґеркімер, Н.Й. померла 13-го липня 1995 року на 98-му році життя. Нар. 1897 року в Пукитинцях, повіт Рогатин, Україна. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку 3-ох синів і три дочки, внуків і правнуків. Похорон відбувся 17-го липня 1995 р. на цвинтарі укр. прав. церкви св. Марії в Геркімер, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

РУТ Е. МАРТІН член УНС Відд. 78-го Т-ва ім. св. Миколая в Майнерсвилл, Па. померла 27-го липня 1995 року на 62-му році життя. Нар. 1-го грудня 1932 року в Петсвилл, Па. Членом УНС стала 1980 року. Залишила у смутку синів Лоренса мол. і Ришарда та дочку Цинтію. Похорон відбувся в Гернінґер крематорії в Рідінґ, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Петрунцьо, секр.

ІЗИДОР МЕЛИМУКА член УНС Відд. 146-го Т-ва ім. Івана Франка у Воррен, Миш. помер 18-го серпня 1995 року на 86-му році життя. Нар. 1909 року в Підгайцях, Україна. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Юлію, сина Ігоря з дружиною Мері, внуків Марка і Андрійка та ближчу і дальшу родину у ЗСА і Україні. Похорон відбувся 21-го серпня 1995 року на цвинтарі Воскресіння в Мт. Клеменс, Миш.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Корб'як, секр.

ПЕТРО ТЕРПАК член УНС Відд. 150-го в Пітсфілді, МА помер 30-го травня 1995 року на 79-му році життя. Нар. 1-го листопада 1915 року в Сімпсон, ПА. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку сина Петра і дочку Андрею Боуліє. Похорон відбувся 2-го червня 1995 року на цвинтарі св. Йосифа в Пітсфілді, МА.
Вічна Йому Пам'ять!
Лідія Гуда, секр.

ГЕРРІ ГУДАВОНІ член УНС Відділу 348-го в Янґставні, Огайо помер 14-го липня 1995 року на 68-му році життя. Нар. 6-го вересня 1926 року в Мезурі, Огайо. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку дружину Ілену, сина Ричарда, дочок Кеті Куцік, Вікі Собіновську і Варвару Конті. Похорон відбувся 17-го липня 1995 року на Hubbard Union Cemetery in Habard, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ІВАН МАКСИМЧУК член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. помер 18-го липня 1995 року на 79-му році життя. Нар. 1915 року в селі Пістун, Коломия, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Юлію, дочку Марійку з чоловіком Петром Чупейда, внука Марка з дружиною Стасі. Похорон відбувся на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Галина Карачевська, секр.

СОФІЯ САБОЛЬСЬКА член УНС Відд. 109-го Т-ва ім. св. Михаїла в Бентлівилл, Па. померла 15-го липня 1995 року. Нар. 22-го травня 1917 року в Елсворт, Па. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку мужа Карла, сина Чарлса і дочку. Похорон відбувся 19-го липня 1995 року на Horsn Cemetery Marianna, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Волтер Звірек, секр.

ІВАН РОСОЛОВИЧ член УНС Відд. 239-го у Філядельфії, Пансильванія помер 29-го липня 1995 року. Членом УНС став 1935 року. Похорон відбувся на Oakland Cemetery **у Філядельфії, Па.**
Вічна Йому Пам'ять!
Алекс Пришляк, секр.